

Politična v državi SHS pavlatirana.

Politična lista: Celo leto K 120—, pol leta K 60—, četrt leta K 30—. Izven Jugoslavije: Celo leto K 150—. Inserati ali oznanila se začenjajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravištvu sprejema naročila, inserate in reklamacije. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Pocamenna Novilka stane 1 kron

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravištvu je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprte reklame so poštnine proste. — Telefon št. 2.

148. številka.

Maribor, dne 28. decembra 1921.

Letnik XIII.

Kaj parlament — roka, roka.

Neke, katero naj bi vršil parlament, je ponešeno v klubove sobe naših oblastnikov, v kavarne, gostilne, redakejse raznih listov, kjer se mešetarji, spletkari in kovari za moč in oblast v državi. Neugnanemu sebičnemu pohlepu se je pridružila še huda strast, ki bi se lahko imenovala ministromanija.

To vam je čudna bolezen, ki je okužila vse člane vladnih skupin. Če se reši kaka vladna kriza, ter na novo zasedejo ministrski stolčki, razdeljeni s kako malo izpremembo, je nekaj časa mir, kmalu se pa pokaže novo, še silnejše razpoloženje za novo krizo, to je novo razdeljevanje ministrskih stolčkov.

Možje, ki so dolgo časa kimali in pritrjevali besedam klubovih prvakov, dobijo naenkrat velike pohlepne oči, nervozne črte na obrazu in začne se besedičenje brez konca in kraja. — Skrajni desničarji se naenkrat razvnamejo ter postanejo besni, skrajno radikalni levčarji, se zopet zavijejo v mrko, hladno in prezirajočo skrajno desničarsko konzervativno pozico. Ljudje, ki so tako dolgo složno izkoriščali ter se nemo pokorili vodniku, ki je delil plen, so si naenkrat tuji in sovražni. Drug drugemu ne zaupa, vsak hoče, da drugega prevari, v vseh glavah brni misel: sam plen, sam tudi deli, zato pa ovija te ljudi zadušljiva atmosfera nezaupanja in sovraštva, kakor kokote, ki obdajajo enega samega moža, z nabitno polno denarnico.

V ministromaniji se stegajo, grabijo in odbijajo grabežljive roke in zato je tudi prav značilno, da imamo ravno pri nas takozvano Crno in Belo roko, ki iz visokih vojaških krogov razlega svoje tajne in javne vplive nad celokupno politično situacijo.

Najhujše zlo je, ki se izčimi pri glavi in mi imamo v naši državi pač to nesrečo, da se vse korupcije začnejo in tudi utaborijo na visokih mestih. Kolikor čitamo slavospevov na našo vojsko, toliko najdemo najhujših koruptnih pojavov iz visokih vojaških krogov raztrošenih po srbskih listih. Iz tega bi sledilo in bi tudi vsak tujec moral sklepati, da je vojska dobra, da so dobri tudi oficirji do kapetana in majorja, da je pa v generalskih in pukovniških krogih — „svenga i sva, šta“.

Naše vladne krize so že same na sebi nekaj nezaslišnega, dokler trajajo, ne poslujejo beograjska „nadležstva“, ker počivajo in debatirajo vsi činovniki v pričakovanju novih gospodarjev ter se prerokajo ali jih bo novi minister izmenjal ali pa povišal. Tako je vedno, sedaj pa, ko so se že generalske beke in črne roke vmešale v to mešetarstvo in v kovarstvo, je še stokrat hujše in v metežu raznih rok, belih, črnih, vseh pa umazanih in grabežljivih, ni propadel samo parlament, propada tudi kultura, pravno naziranje in etična odgovornost.

Nova policajdemokratska zarota.

Oblastni spletkarji, ki so ubili parlament ter ponizali njegove ostanke na činično karikaturu, inspirirajo čisto glasove o potrebi diktature, katero že itak imamo, ker vidimo dan na dan, kako si ta ali ona oseba pripravlja proste roke. Vlada nam neke tajni krožek, iz katerega sicer slišimo razna imena: Pašič, Balugdič, Zečević, Jankovič itd. o katerih pa vendar ne vemo, kje se začneja in končava njihova moč. Bodimo pomirjeni v zavesti, da je nekaj močnega nad nami, pa naj se to imenuje policajdemokracija, kamarila, osebni porodičar-

ski regiment ali pa bela in črna roka. — Ti ki vladajo, se brigajo za vse in tako hočejo sedaj, ko je njih moč v največjem razmahu, tudi to upeljati, da bo ves svet po njihovi volji poučen o razmerah v naši državi.

V to svrhu se pripravljajo ukinjenje dopisnih uradov v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu. V teh uradih so prečani in ker se ti ne znajo prilagoditi pojmovanju kakage „Pressbroshe“ kot kot je Taleto v Beogradu, je že to povod, da se jih „najuri“. — Ti prečanski dopisni uradi spravijo marsikaj v svet, kar bi kak Taleto zakril ali pa potvoril, — in zato je boljše, da se opustijo. Nekateri isti, ki še niso „vzgojeni“ bodo brez vesti in aktualnih informacij in to je v veliko korist naših oblastnikov, ki pa hočejo s tem udarcem ubiti še eno muho.

Mesto dopisnih uradov, ki nočejo pokopati svoje objektivnosti, hočejo policajdemokrati, porodičarji ali oblastniki postaviti svojo dopisno agencijo, ki bi vse domače liste in tuje dopisnike oskrbovala z informacijami. — Ka-

kor poročata „Slob. Tribuna“ in „Obzor“, je stvar že dobro upeljana. Z agencijo Ulstein na Dunaju je sklenjen že dogovor, da bi policajdemokrati svojo agencijo oskrbovala s poročili iz inozemstva, ki bi se po agenciji v Beogradu pod vodstvom nekega Vučkovića servirali beograjskim listom, dočim bi se prečanski listi zalagali za beograjskimi novicami, v kolikor bi bilo to po volji oblastne kamarile. Le-gla se bodo kukavičena jajca in za to je potreben denar. Pa tudi to je že pripravljeno. Policajdemokrati dobe državno subvencijo. Najprej pograbitjo proračunske postavke razpuščenih dopisnih uradov, drugo se jim bo pa iztekalo iz dobro založenega dispozicijskega fonda ministrstva policeje.

Kakor ta agencija, tako bodo tudi demokrati listi stopili javno v službo in „sold“ policajministra. Kakor pravi „Obzor“, se direktor zagrebških demokratiških listov radi tega že kreta po Beogradu, dr. Zerjav tudi ne bo daleč in tako: Zivijo svobodna štampa in objektivna informacija!

V najbolj žalostni luči.

V očigled pregovorom za sestavo vlade pač lahko odkrito povemo, da so se pokazali v najbolj žalostni luči slovenski samostojneži, ali kakor jih nazivajo Slovenci, slabostojneži. Dočim so stavili muslimani zahteve, ki kažejo, da ipak turški poslanci vodijo račune pred onimi, ki so jih poslali v skupščino, so se postavili slovenski samostojneži s takimi zahtevami, na katere so radikalni in demokrati pristali takoj, brez ugovora. Muslimani so zahtevali za se versko-prosvetno avtonomijo. Radikalni in policajdemokrati se protivijo prosvetni avtonomiji, ker ta zahteva ne vodi do medsebojnega zblizanja, med tem ko so pristali na versko avtonomijo, kot da bi se mogla prosveta odtrgati od vere, ki je glavni prosvetni faktor.

Slovenski samostojneži so postavili dve zahtevi. Prva: da se prične z izplačevanjem odvzetih 20%; druga: da se izplača kredit 50 milijonov dinarjev za seme in prehrano pasivnih kraljev.

To so vse zahteve slabostojnežev za vstop v vlado.

Ravnokar omenjena slabostojna zahteva zamore staviti samo stranka, katere edini cilj je, da sedi eden od nje njih voditeljev na ministrskem stolčku.

Vsem znano dejstvo je, da je iz plačevanje onih 20%, ki so se odtegnili pri markiranju kron, že davno za ključeno. Sedaj samo javljajo, da hočejo z izplačevanjem teh 20% bonov začeti danes, jutri in pojutrašnjim sedaj v tem, potem zopet v onem kraju.

A vendar do izplačevanja še faktično dosedaj ni prišlo, in tudi nikakor ne bo, dasi so slabostojni postavili izplačilo 20% kot pogoj za vstop v vlado, ker so si to zahtevo prilastili tudi radikalni in policajdemokrati.

Pri izmenjavi kron v dinarje je bil oškodovan samo revnejši človek, a nikakor ne banke, ki so pri tej priliki največ zaslužile. Bankokrati in drugi velekapitalisti, ki igrajo glavno vlogo v policajdemokratski stranki, se nikakor ne bodo požurili z izplačevanjem tega siromakom odvzetega denarja.

Se bolj pomilovanja vredna kot prva je druga slabostojna zahteva, da se izplača kredit 50 milijonov dinar-

jev za seme in prehrano pasivnih kraljev.

Pred vsem je svota 50 milijonov veliko premalenkostna in res žalostno da se najde stranka, ki se naziva „kmetijska“, in je stavila zahtevo, da se vrže našemu revnemu kmetu taka gola kost!

Ze minula leta se je izplačeval kredit za glade prehrane pasivne kraje, a znatno večji kot od slabostojnih zahtevami. Za ta kredit so bili in bodo radikalni in demokrati, in bi ga tudi ravno tako dovolili, četudi ne bi bil samostojni ponudili svojega vstopa v vlado.

Ko bi ne bili samostojni ono, kar so, namreč — slabostojni, bi zahtevali za kmetstvo korist nekaj več, kot so pa že postavili na svoj program policajdemokrati in radikalni.

Slovenski samostojni so se ločili od srbijanskih zemljoradnikov samo radi pohlepa po oblasti.

Med tem ko se niso pustili zemljoradniki speljati na led s frazo: srbstvo je v nevarnosti in so glasovali proti vidovdanski ustavi, so glasovali samostojni za. Samostojni so celo pristali na uzakonitev davka na poslovni obrt, ki uničuje producente, seve v prvi vrsti ravno kmeta; a sedaj zahtevajo, da se da našemu kmetu za seme in prehrano samo malenkostni kredit 50 milijonov dinarjev.

Brezdvomno se bodo sedaj samostojni zopet razlezli po slovenskih selih in pripovedovali bajke, kako so se ravno oni potegnili za zboljšanje bednega stanja jugoslovanskega kmeta. Ta najbolj mizerna stranka, katero so bratje Slovenci obsodili pri zadnjih občinskih volitvah v Sloveniji, ko je dobila SLS 70%, je sposobna, da raztroši cinizmu pohlepa po oblasti tudi ravnokar omenjeno baharijo o uspešnem delu za kmeta. Uverjeni smo, da se bo inteligenten slovenski kmet obrnil s prezirom od one izdajalske stranke, ki se je sama moralno tako degradirala, da se studi vsem poštenjakom naše kraljevine.

Tako piše o naših samostojnih „Hrvatska Obrana“ št. 289. Priobčili smo te vrste v našem listu, da vidijo naši čitatelji, kako presojujejo zopetni vstop samostojnežev v vlado Hrvati.

Zaščita vseh zaščit.

Ko so naši oblastniki kovali obznane in zaščitne zakone, so se izgovarjali da imajo tudi druge države take odredbe, navedli so Madžarsko, Ameriko, Svico, češ, celo ta svobodnomo in napredna država ima take

naredbe. To so seveda prazni izgovori za ljudi, ki nimajo prilike, da bi primerjali naše obznane z naredbami v drugih državah. Beograjska „Slobodna Reč“ je pa oskrbela paralele med našimi in tujimi obznanimi in videli

smo, da so naši oblastniki prekosili celo Horthyjev režim, med našim in švicarskim zaščitnim zakonom je pa razloček kot noč in dan. S primerjavo se bavi tudi g. Profič, ki citira iz švicarskega zakona jasno pripombo, da se nikakor ne preperejuje mišljenje socijalističnih ali komunističnih idej ter pravi, da je temu nasprotno naš zakon prava batina v rokah politične oblasti ki goni z njo svoje politične nasprotnike ter podpira stranko ministrov, vsa državljanska svoboda pa postaja igračka detektivov, žandarjev, policijskih pisarjev, načelnikov in kapetanov.

Batino viht. torej politična intriga, potom svoje udane policeje proti svobodi, kulturi in napredku, proti zakonu in pravici, primerov za to imamo vsepovsod, največ pa menda v sami prestolici naše države.

„Manojlo, ti si naš bog!“ pravi „Slobodna Reč“ šefu beograjske policeje Manojlu Lazareviću, ki vihti brez vseh ozirov ogromno batino ter po svoji prosti in neomejeni volji preganja ljudi. Delavec Rafajlovič je trpet od vidovdanskega atentata pa do sedaj v zaporu, če tudi ni bil ne prvi ne drugi preiskovalni sodnik zato, da se ga sploh zapre in obtoži.

Pa kaj sodnik, šef in bog Manojlo je dejal, da je mož sumljiv, da zanj ne jamči — in to je bilo dovolj. Sodnik moža izpusti, Manojlo ga pridrži in tako je ostal ta človek pri večkratnem „osvobođenju“ pol leta v zaporu.

Pa to še ni vse. Rafajlovič je bil izpuščen v petek pred državnim praznikom, drugi dan je bil praznik, potem nedelja in v ponedeljek zopet nekaj praznik, — v torek se pa moža zopet zapre, ker si ni poiskal dela v treh dneh, kakor je določeno po „delavski knjižici“, o kateri smo že poročali, — in sedaj bo najbrž izgnan, ker si po polletnem krivičnem zaporu v dobi treh praznikov ni poiskal službe.

Isto se je dogodilo Petroviću, čvsemu odborniku beograjske občine. — Po dolgotrajnem zaporu je bil izpuščen v petek, v torek pa zopet zaprt, češ, da je brez posla. Šef Manojlo namreč misli, da bi morali delavci iz zapore naravnost v delavnico ter niti to ne upošteva, da se je Petroviću v nedeljo rodilo dete in da bi potreboval mož najmanj tri dni, da se očisti uši in druge nesnage iz zapore, predno nastopi službo, katero je že itak imel kot administrator nekega lista.

Podobni slučajbi bi dali debelo knjigo, vidi se pa že iz teh, kdo vlada da nes nad zakoni.

Politični ogled.

KRALJEVINA SHS.

Ze zadnjič smo ugotovili, da so demokrati vse do 23. t. m. predpoldan še trdovratno vztrajali pri svojem sklepu, da se mora vojni minister Zečević ukloniti. Spočetka jn je Pašič izjavljali, da ne more iz „posebnih“ razlogov ugoditi njihovim željam. V tej zadevi je dal radikalni kmet Pašič svobodno roko. Po seji kluba je Pašič vprašal še vojaške kroge, ki so odločili, da naj Zečević ostane. Demokrati so nato zlezli pod klop in Zečevićova pozicija je bila rešena. Z vprašanjem vojnega ministra je kriza formalno rešena, ni pa še končana. V novo vlado so vstopile vse dosedanje vladne stranke. Novi kabinet izgleda takole: Nikola Pašič (radikal): predsednik in zunanji minister; dr. Voja Marinkovič (demokrat): notranji minister; general Milivoj Zečević: vojni minister; Svetozar Pribičević (demokrat): minister za prosveto; dr. Mehmed Spaho (musliman): minister za trgovino in industrijo; Zivojin Rafajlovič (demokrat): minister za šume in ruče; Andra Stanič (radikal): železniški minister; dr. Laza Marković (radikal): minister za pravosodje; dr.

Gregor Žerjav (demokrat): minister za socialno politiko; dr. Ivo Krstelj (demokrat): minister za vere; Ivan Pucelj (SKS): minister za poljedelstvo; dr. Zarko Miladinović (radikal): minister za pošto in brzojav; Krsta Miletič (radikal): minister za agrarno reformo; Velja Vukičević (radikal): minister za javna dela; Marko Trifković (radikal): minister za izenačenje zakonov in dr. Hamdija Karameli-medović (musliman): minister za nar. zdravje. — Demokrati so izšli iz borbe proti radikalom jako klaverno in nečastno. V političnih krogih sodijo, da bo radi vojnega ministra izbruhnila nova vladna kriza.

Vojni minister general Zečević je podal demisijsko in izjavil Nikoli Pašiču, da mu je nemogoče ostati v vladi, ker se mu že vnaprej izraža nezaupanje. (Najbrže se je usirasil energičnega nastopa nekaterih parlamentarnih skupin, ki so obljubljale zanimivih razkritij v aferi srbskega pukovnika Vasiča itd.) Pašič je ostavko sprejel. Novi vojni minister se ni določil.

Novi ministri so bili na dvoru dne 24. t. m. ob pol 12. uri zapriseženi. Dr. Žerjav, dr. Krstelj, in Pucelj so radi božičnih praznikov poprej odpotovali na svoje domove in bodo prisegli naknadno. Po prisegi je kralj Aleksander novim ministrom čestital in izrazil željo, da se čimprej izdela volilni zakon, ker mu je kot ustavnemu vladarju veliko ležeče na tem, da stoji v stiku z narodom.

AVSTRIJA.

Te dni bodo izvedli ustavno-pravno in gospodarsko ločitev nižje-avstrijske pokrajine od Dunaja. — Potemtakem bo tvoril Dunaj kot mesto posebno deželico s posebnim deželnim zborom.

Avstrija in Poljska bosta v kratkem sklepali trgovsko pogodbo.

Po krizi za nove krize.

Veseli konec žalostne krize. Na odločilnem sestanku zastopnikov radikalne in demokratske stranke dne 15. decembra je prišlo po poročilu dobro, odučenih krogov do zanimivih preračunov. Izjava, ki jo bo podal ministerski predsednik v narodni skupščini, bo nekaj odsev tega zgodovinskega sestanka. Udeleženci se sicer delajo, kakor da bi hoteli ohraniti vse tajno, a kaj hočejo ohraniti tajno, ko je pa bilo že davno vse v javnosti, predno so se sestali. Da je bila rdeča nit, ki se je vlekla skozi vse govore, tokrat — blede skrb, kako si ohraniti moč še za nekaj mesecev, ni treba posebej poudarjati. Edino izvirno misel je sprožil Slovenec dr. Gregor Žerjav, ki je predlagal, naj se v pravočasno odvrnitje vladnih kriz izvoli posebna komisija, ki se naj sestane takoj, kakor hitro se pojavi le sum kakšnega bodočega nesporazumjenja v vladi vsi so enoglasno odobrili ta predlog in videti je bilo, kako raste upoštevanje Slovencev pri vladnih strankah. Nastala pa je težava pri sestavi komisije. Vsaka stranka je hotela imeti večino. Zedinili so se na to, da vsako ministrstvo pošlje po enega člana v komisijo. Tako se bo razmerje moči v vladi zrcalilo tudi v tej komisiji — v uradni jugoslovansčini seve „komitetu.“ V zadnjem trenutku pa se je stvar skoro razbila. V ustavi ni paragrafa o takih komitetih. Pod območje katerega ministrstva pa naj spada ta komitet? Kdo mu bo določil dnevnice in delokrog? Za dnevnice so se kmalu pobotali — kakor po navadi, iz glavnih zagate pa je rešil gospode — dvorski norec, ki je skozi ključevno luknjico stavil ta-le predlog: Komitet se naj postavi pod zdravstveni odsek. A ker so gospodje nato šli na malco, o nadaljnih usodi tega predloga ne moremo dati natančnejšega poročila.

Seme za novo vladno krizo. Sedaj se piše, da je vladna kriza končana, ker je že posejano seme za novo krizo, ki je že na vidiku. Proračun vojnega ministrstva pride namreč v pretres koncem februarja, o aferah vojnega ministrstva pa se piše, da pridejo na dnevni red 20. februarja. Radi vojnega ministra iz tabora Bele ali Črne roke bi se bili skoraj razstali radikali in demokrati pri zadnji krizi. Kar se ni zgodilo v decembru 1921, se bo februarja 1922, ko pride na dnevni red umazanost Bele in Črne roke.

Zakaj ne bi? Beograjska »Politika« piše, da so muslimani napravili največje težkoče s svojo zahtevo, da se jim naj dodeli mesto državnega podtajnika v ministrstvu za notranje zadeve. S to svojo zahtevo so izzvali muslimani nezadovoljstvo pri demokratih in radikalih, ki smatrajo to zahtevo kot neutemeljeno. Če radikali in batinaši (demokrati) postavljajo svojim ministrom nadzornike v osehah drž. podtajnikov, zakaj bi tega ne smeli muslimani? Morda pa želijo radikali, da ostanejo muslimani nevedni in nepoučeni, posebno, kar se tiče njihovih spletkarij? Ako je temu tako, potem muslimani res nimajo pravice zahtevati za sebe mesto državnega podtajnika.

Beleške.

Gosli in zimska suknja. „Balkan“ prinaša sledečo anekdoto: Velikim ljudem se čestokrat pripetijo velike neprilike. Tudi g. Svetozar Pribičević se je nekoč pripetil veliki „malheur.“ In to je bilo znamenje, da bo postal velik človek. Pred nekaj leti, ko se je nahajal g. Svetozar Pribičević v delegaciji Hrvatskega sabora pri ogrskem parlamentu, mu je nekdo ukradel zimsko suknjo. Tatvino je javil g. Pribičević takoj policiji, ki se je z vso resnostjo lotila preiskave. Policija je suknjo našla in g. Pribičevića zaprosila, da naj pride po njo. G. Pribičević se je obrnil do pristojnega uradnika.

— Prišel sem radi tiste...
— A že vem, že sem... smo že našli. Cakajte par trenutkov!

Gospod Pribičević se vsede, uradnik pa odide v drugo sobo in se vrne s — skatlo za gosli.

— Evo, izvolite — reče uradnik.

G. Pribičević namršči čelo, pogleda gosli in nato uradnika.

— Kaj? — vpraša presenečeni g. Pribičević. — Pa to ni moje.

— Kaj torej? Zakaj ste prišli?

— Jaz sem Svetozar Pribičević.

(Predstavil se je uradniku.)

— Prišel sem po suknjo.

Uradnik ga pogleda vprašujoče in lufo ter spusti vijolino na stol.

— Ah, pardon... pardon... jaz sem mislil — se opravičuje uradnik —, da ste vi...

In mu pokaže z roko, kakor da bi sviral na goslih. Odide v sobo ter mu prinese zaželeno suknjo.

— Ali je to vaše?

— Da!

— Prosim za legitimacijo. (Uradnik je bil neverni Tomaž.)

Uradnik se brez razloga res ni zmotil. Kdo ve, morda je imel prav.

Pravljica. Nekje v daljni jutrovi deželi je bila enkrat vladna kriza. In takrat — po našem štetju ravno 15. decembra — je poklical imeniten mož k sebi 7 debelih in 7 medlih krav. Medle so debele požrle. Kaj je iz tega nastalo, ni težko uganiti. To pa spada v področje ministra Pucelja!

Lepe nade in strašen cinizem. Na kongresu radikalne stranke je dejal g. Pašič: »Naši bratje Slovenci so stali med tremi velikimi silami in mi (Srbi) smo se borili do skrajnosti — lahko pa rečem, da smo pri vseh težavah, ki smo jih imeli, dosti obdržali, četudi je veliko število naših izven naših meja. Lahko pa je in jaz, če tudi sem star, nisem izgubil vere, da bo napredek civilizacije dovedel do tega, da Italija sama pusti in privoli spojitve odtrganih delov s svojim narodom, ujedinjenje v etnografskih mejah.« — Zares značilno, kakim misterioznim silam prepušča Pašič ujedinjenje in osvobodjenje naših bratov in kako sladkim nadam se udaje! — Nismo pa pozabili, kako gaži in tepta Pašič jugoslovanstvo, za katero nima niti osnovnih pojmov ter trguje z vsemi »milimi« zavezniki za uspeh svoje orijentalne politike. Če govori ta mož o »napredku civilizacije«, potem si lahko mislimo, kaj to pomeni in kak cinizem je to.

„Jaz pa le počasi...“ „Uradni list“ pokrajinske uprave za Slovenijo z dne 13. decembra t. l. št. 148 — došel dne 19. decembra! — je prinesel razglas o prijavi obveznice predvojne angažiranega dolga bivše avstro-ogrške monarhije, ki ga je žigosala Avstrija — gospodje pri pokrajinski upravi bi lahko vedeli, da je uradni naslov Avstrije »republika Avstrija« — s svojim žigom. Lastniki morajo svoje obveznice do dne 20. decembra s

prošnjo odpremiti h generalni direkciji — Slovencev je tudi razumljivo: „glavnemu ravnanstvu“ — državnih dolgov. Poleg tega pa izvršiti devet pogojev. Blagor mu, kdor bo to pravočasno izvedel! Pa to še ni najhujše! „Uradni list“ pokrajinske uprave za Slovenijo z dne 16. decembra t. l. št. 150 — došel dne 21. decembra! — je prinesel razpis za nova mesta stalnih vojaških duhovnikov. Prošnje se morajo vložiti najkasneje do dne 20. decembra t. l. in sicer po pristojnih duhovnih oblastih. Pozneje vložene prošnje se ne bodo upoštevale. Pristojne duhovne oblasti bodo ta razpis gotovo objavile v svojih uradnih listih, — pri nas v „Lavantinske škofije uradnem listu“ — in to najbrže ne pred 14 dnevi Lavantinski duhovniki bodo torej uradno o tem razpisu obveščeni javno 20 dni prepozno! Pa tudi to še ni nič! „Uradni list“ pokrajinske uprave za Slovenijo z dne 6. decembra t. l. št. 145 je prinesel objavo kabine-ta ministrskega predsednika, da se naj narodni praznik ujedinjenja dne 1. decembra vrši samo s cerkvenimi obredi. „Uradni list“ je došel dne 11. decembra! To je pa že nekaj! Po 3 letih državnega ujedinjenja gotovo lep napredek! V slučaju kakšne mednarodne tekme bomo gotovo — prvi!

Dnevne novice.

»Straža« bo stala prihodnje leto v razprodaji komad 2 kroni. Na to že danes opozarjamo vse tiste, ki si list kupujejo od številke do številke ter jih vabimo, da naj pristopijo med redne naročnike, ker jim na ta način list pride za več kot polovico ceneje.

Kralj Aleksander I. v Sloveniji. Na Stefanovo se je pripeljal naš kralj v dvornem vlaku v Ljubljano, kjer so ga čakali ter sprejeli višji dostojanstveniki. Kralj se je odpeljal še isti dan proti Kamniku, kjer se udeležuje lova na divje koze.

Za duhovne svetovalce so imenovani: dr. Josip Somrek, profesor bogoslovja v Mariboru; Jožef Dekort, dekan v Ljubnem; Franc Sal. Cizej, župnik pri Sv. Martinu pri Saleku; Josip Cede, župnik v Studenicah; Andrej Fišer, župnik v Ribnici na Pohorju; Ivan Jurko, župnik v Staremtrgu; Josip Krohne, župnik v Podsredi; Anton Pernat, župnik v Dobovi.

To je enakopravnost! Vladinovec so izrabili za setev separatizma katoliške božične praznike, katere je obhajala večina naših kat. poslancev na svojih domovih. Za dobo božičnih praznikov je pa nadaljeval svoje delo na pritisk radikalov in demokratov zakonodajni odbor. Ravno ob božičnih praznikih so sklenili v zakonodajnem odboru, da se poviša zemljiški davek za nas prečane za 400%, v Srbiji in Crni gori pa še ostane pri starem. — Lepo so pokazali vladinovec enakopravnost tudi glede pobiranja davka na vojne dobičke. Ta davek se bo pobiral za leto 1921 samo v prečanskih krajih. Naš poslanec dr. Hohnjec se je odločno uprl zakonitvi teh dveh separatističnih krivic, izjavil, da ne priznava teh zakonov in da bo proti tej nezakonitosti protestiral v parlamentu. (Vitezu cenzorju v vednost, da je to vest prinesel skoro doslovno ljubljanski »Novi čas«.)

Obznano je sicer ukinil zakonodajni odbor, a še vedno imamo zakon o zaščiti države, ki je samo druga firma obznane. Zpet nekaj peska za oči neuke javnosti.

Novi viri korupcije. Vsled Pašičeve kupčije z muslimani plačuje država turškim veleposestnikom odvzeto posest. Zdaj so se za začeli Turki bridko pritoževati, češ, posest jim jemljejo, a plačujejo pa jo presneto kasno. Naenkrat so se pojavili agenti, ki posredujejo za izplačilo med državno blagajno in turškimi veleposestniki. Ti najnovejši agenti zahtevajo 10 odstotkov honorarja od celotne svote. Se dogajajo slučajji, da izplača država muslimanu 100.000 K odkupnine, posredovalec pa zasluži pri tem izplačilu 20.000 K brez velikega napora in precej hitro. Pri nas se vedno odpirajo novi koruptni viri, ki bogatijo na lahek način brezvestnost spekulantov.

Velik pretep se je vršil med fanti na Stefanovo v gostilni Golijat v Cirkovcah. Več težko ranjenih.

Neumestna radodarnost. Iz Št. Ilja v Slov. gor. se nam poroča: Kakor vsako leto se tudi letos pred prazniki dobili tukajšnji železniški delavci premog za kurjavo. Toda dobili so ga toliko, da so ga ponujali in prodajali po gostilnah. Že pred enim letom je neka tukajšnja oseba kupila od železničarjev 3000 kg premoga. Še celo prejšnji načelnik ga je prodajal raznim tukajšnjim Nemcem in nemškutarjem. Tako podpira železniška uprava svoje uslužbenke s premogom, katerega potem prodajajo ali celo zapijejo v raznih gostilnah, mesto da bi ga dobili le toliko, kolikor ga v resnici potrebujejo.

Lepo skrb morajo imeti nekateri učitelji za šolo, ker imajo toliko prostih dni za posete v Šoštanj. Pred kratkim so imeli zborovanje in seveda tudi šole prost dan, dne 15. decembra zopet zborovanje in šole prost dan, dne 16. decembra je bil enkrat šolski pouk, potem zopet dne 17. decembra prosto, 18. decembra nedelja, pred durmi pa božične počitnice. Morebiti bi se ta zborovanja dala napraviti tudi kedaj popoldne, ko ni pouka, ali pa na dan državnega praznika, ali v počitnicah. V nedeljo ne rečemo, ker bi jih zborovanje zadrževalo od sv. maše. Kaj? Za zmen't se je!

Precejšen porcijon nazadnjaštva morajo imeti tisti, ki obiskujejo trgovino Rajster—Mravlak v Šoštanju. Tam se na cente ponuja celjsko liberalno glasilo »Nova Doba«, kjer rad odklada svojo advokatsko modrost dr. Kukovec in kolomonov žegen slabostjozev, ki nosi drzni naslov »Kmetijski list« — pravilnejše »Smetijski list«. Če hoče trgovka s tem sama odganjati pametne kupčevalce v boljše trgovine, nam je to prav; opozoriti smo hoteli samo one, ki ne vedo, da so še v Šoštanju druge trgovine, ki nimajo tega zaležanega blaga.

Božični »dar« železničarjem — neizpolnjene obljube. »Novemu Času« poročajo iz Beograda: »Člani vrhovnega odbora koaliranih železničarskih organizacij se odpeljejo danes, dne 22. t. m. domov, ne bi se jim bilo posrečilo doseči kakih uspehov. Svojim organizacijam bodo mogli poročati le to, da železničarji v bodoče ne smejo imeti prav nobenega zaupanja več v kakršne koli obljube raznih merodajnih gospodov in ministrstev.« — Tako je vlada na nesramen način obrnala revne železničarje. Zastopniki koalicije so verovali raznim obljubam slavne gospode v ministarstvu saobračaja, čakali so v Beogradu na rešitev, končnoveljavno pa so jih odslovili praznih rok. Železničarji, zapomniti si burjujske in kapitalistične spletkarije sedanjih vladinovec, ki so vas glede vaših povsem upravičenih zahtev tako grdo opeharili!

Rekrute je vozila južna železnica v živinskih vagonih v Maribor. Tudi napredek!

Dražje bomo potovali od 1. februarja po železnicah. Zakonodajni odbor je odobril predlog železniškega ministrstva za povišanje železniških tarifov. Osebnostne vožnje se bodo zvišale dne 1. februarja za 50 odstotkov, za blago pa 10 odstotkov.

Takse za potnike in blago. S 1. januarjem 1922 stopijo v veljavo nedopolnile navedbe o trošarini in takсах. Potom teh novih navedb hoče finančno ministrstvo pokriti primanjklaj. Te nove navedbe se tičejo pred vsem potnikov in blaga. Od 1. januarja naprej bo plačal vsak potnik 15 odstot. od svote, plačane za železniško karto na vseh železnicah in brodovih naše kraljevine. Te 15 odstotne takse se bodo uvedle tudi na tramvajske karte, ki bodo podražene za ravnokar omenjeno procentno svoto. Od blaga, ki se bo prevažalo po železnicah ter ladjah se bo plačevalo poleg že itak neznosno podražene prevoznine še 10 odstot. te nove takse. Železniški in brodarski tarifi, ki so bili doslej več kot previsoki, bodo vsled teh novih taks še znatno povišani. Lep, razveseljiv in nov potni dar imamo zasiguran za Novo leto.

Juž. železnica uvede dinarsko vrednost. S 1. januarjem uvede tudi Južna železnica pri celokupni računski službi dinarsko vrednost. Vsi, ki imajo računsko opravke z Juž. železnico, bodo morali od 1. januarja naprej polagati vse račune v dinarski vrednosti.

Na neljube jim interpelacije ne odgovarjajo ministri. Poslanec Jugoslov. kluba dr. Dulibić je svojčas interpelira

takratnega vojnega ministra Branka Jovanovića v zadevi žandermerijskega poručnika Vasilja Grbića iz Kotora, ki je brez pravega vzroka obdelal s sabljo poštarskega poduradnika Jakoba Stjepčevića. Minister Jovanović je govoril o tem žalostnem slučaju v javni seji skupščine in izjavil, da hoče z vso naglico poizvedeti podrobnosti cele zadeve in kaznovati krivca z vso strogostjo. Od tega zagotovila vojnega ministra je preteklo dokaj mescev, a o celi zadevi se ni vrnila nikaka preiskava, nikogar se ni zaslislalo, še manj pa je bil kedo kaznovan. Poslanec Dulibić je vložil sedaj na vojno ministarstvo drugo interpelacijo, v kateri zahteva, naj se mu navedejo razlogi, radi katerih se je potlačila zadeva poručnika Grbića. Divjaškega krivca se mora kaznovati in ranjenemu Stjepčeviću se mora dati zadoščenje. O poteku te zadeve še bomo poročali.

Zopeten blagoslov prosvetnega ministra Pribičevića. Hrvate je že osrečil g. Pribičević z učitelji-rekruti Wranglovci, sedaj pa je imenovalo prosvetno ministarstvo nekaj ruskih profesorjev na naše srednje šole. Ti profesorji bodo namešćeni po celi kraljevini. Kolikor znano, ne vemo kam s profesorji, ki so naši državljani, g. Pribičević pa bo namestil preko prezira lastnih ljudi — Ruse Wranglovce. Bog zna kaj vse tiči za tem najnovejšim Pribičevićevim fermanom. Menda pa se hočemo z namešćenjem protiboljševiških ruskih elementov prikupiti sovjetski Rusiji in stopiti z njo v diplomatske zveze. Pri nas pač začnemo malo drugače; da pridemo do boljševikov, namešćamo antiboljševike, kar je bolj demokratsko!

Prva seja zagrebskega občinskega sveta. 21. t. m. ob 4. uri popoldan se je vršila prva seja zagrebskega občinskega sveta. Sejo je otvoril in vodil od vlade imenovani vrhovni načelnik (nadžupan) dr. Rudolf Petrik. Uvodoma je prečital izjavo obč. odbornikov Stjepana Radića, dr. Gjuro Surmina in dr. Mirka Košutića. Omenjeni voditelji Hrv. bloka izjavljajo, da se vsled obilnega dela v vodstvu celokupne hrvatske politike proti sedanjemu sistemu in nasilju prisiljeni, odpovedati se sodelovanju v komunalni politiki mesta Zagreb. Ko je bila izjava prečitana, je zaoril na vseh galetorijah navdušen vzklik: Živijo Radić, Živijo Hrv. blok! Nato je občinski svet sklepal o pravilnosti mandata. Ko so se obč. odborniki Radić, dr. Košutić in dr. Gjuro Surmin dvignili ter zapuščali dvorano, so jih zagrebske gospodične in gospe obsule s cvetjem. Galerija je burno vzklikala: Živijo Radić, živijo Hrv. blok! (Občinski svetnik dr. Prebeg je predlagal, naj se verifikacijo Radićevega mandata odstavi z dnevnega reda, ker se je Radić prostovoljno odpovedal mandatu. Prišlo se je glasovanje. Demokrati in cionisti (čluti) so glasovali za uničenje Radićevega mandata. (Dr. Prebeg je zaklical nadžupanu: To so vaši kompanjoni!) Večina (36 odbornikov Hrv. bloka) je glasovala za predlog dr. Prebega. Z večino je glasoval tudi dr. Stjepan Markulin (Ljudska stranka). S tem je bil Radićev mandat verificiran. Nato je komunisti

Slavko Kaurič protestiral proti uničenju delavskih mandatov in okrcal protizakonito obznano, katera je delavstvu odvzela besedo. Ob 4. uri 30 minut je dr. Petrik naznanil, da je dnevni red seje izčrpan ter zaključil sejo. Občinstvo se je mirno razšlo, vzklikalo Hrv. blok! ter odpevalo hrvatsko himno.

Reformistični pokret na Hrvatskem. Pod tem zaglavjem je prinesla demokratska zagrebska „Riječ“ daljši članek izpod peresa reformističnega svečenika M. M. Gospod navaja v članku vzroke, radi katerih ni uspelo gibanje reformistične duhovščine. — Članek začenja z glavnimi zahtevami hrvatskih reformistov, katere je baje prvotno podpisalo na stotine duhovnikov zagrebske nadškofije in te so: samostojne cerkvene pokrajine s primasom za celotno Jugoslavijo na čelu. Avtonomija cerkve na demokratskih načelih, to so: volitev škola po duhovniških in ljudskih delegatih na posebnem cerkvenem saboru. Cerkevno imetje se naj upravlja potom cerkvenega sabora. Župnike naj volijo verniki. Živi narodni jezik v celotnem bogoslužju. Reforma bogoslovne vede v skladu z napredkom znanosti in časovnimi potreb. Ukinjenje obveznosti celibata, bire in stole. To so zahteve reformistov, ki pa niso žele pričakovane uspeha, ker se jim je zoperstavljala Rim ter škofje, ki so začeli reformiste suspendirati. Stevilnih suspenzij se je ustrašilo vodstvo reformistov in izdalo ferman: „Naj dela vsak reformist po svojem presodku in na svojo odgovornost.“ Eni so po sprejemu tega fermana še ostali reformisti, drugi so pa prešli v protireformistični tabor, kjer je postal prejšnji najgorečnejši pristaš reformistov dr. Cenkič polkovni trobentač. Drugi reformisti so se pomirili na svojih župnijah, da počakajo na boljšo priložnost glede reformističnega pokreta. Znani koprivniški župnik Zagorac se je tudi kot glavni vodja reformistov čisto posvetil svojemu novemu poklicu, se ne zmeša več za reformiste in je prošl papeža, da mu potrdi njegov zakon, a mu je papež prošnjo zavrnil. (To je kratka vsebina članka o reformističnem gibanju na Hrvatskem. Člankar se povdarja ob koncu svojih vrst, da je še nekaj upanja, da še enkrat vzpamti reformistični pokret, ki trdno stoji na podlagi katolicizma in zahteva od Rima samo ono, kar je duhovnikom Rim svoječasno odvzel. Iz celotnega članka odseva zavest: Z reformističnim gibanjem na Hrvatskem ni in ne bo nič!)

20 dinarjev v zlatu za vsakega potnika. Nedavno se je na progi Niš—Beograd dogodil incident. Radi tega je imel Orient-Ékspres nekaj zamude. Vlak se je ustavil in radi segnitih žel. pragov skoraj zrušil. Isto se je zgodilo pred enim mesecem. Zanimivo je pa ob tej priliki izvedeti, česar še svet ne ve. Po pogodbi z družbo Vagons Lits mora naša država vsakemu potniku za vsako minuto zamude plačati — 20 dinarjev v zlatu. V enem mesecu je bilo 70 takih zamud. Vse te zamude so povzročili napol segniti žel. pragi. Medtem pa

izvažajo naši lesni koncerni milijone železniških pragov v inozemstvo... Gospodarstvo pa tako! —

Prva seja izrednega goriškega deželnega zbora. Goriška je dobila svojo avtonomijo. Prva seja od vlade imenovanega izrednega deželnega zbora se je vršila dne 24. t. m. Otvoril jo je predsednik dr. Pettarin. Pozval je Furlane in Slovence, da naj složno delujejo za procvit dežele. V imenu Slovencev je govoril dr. Engelbert Besednjak. Pritoževal se je radi omalovaževanja Slovencev, ker je vlada imenovala samo pet zastopnikov, čeprav tvorijo v deželi dve tretjini prebivalstva. Njegove trditve, zlasti pa okolnost, da se je dr. Besednjak poslužil slov. jezika, je ostro pobijal Italijan dr. Bonavia.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 257%, francoski frank 21—21.10 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 5%, za 100 čehoslovaških kron 205—370 za 100 nemških mark 141 za 100 laških lir 1160 jugoslovanskih kron. Vrednost naše krone stane v Curihu 2 centima (1 centim = 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost našega denarja ostala nespremenjena.

Iz Ptuja.

Osebnost. Gospod dr. Krapež, finančni koncipist, bo izstopil iz državne službe in vstopil kot koncipient v pisarno dr. Ivana Fermevca. Fermevčev drug dr. Horvat ml. pa otvori lastno pisarno.

Umrla je dne 22. decembra gospa Heller, stara nad 70 let. Bila je skrbna mati svojih otrok.

Prijateljski sestanek somišljenikov Slov. ljudske stranke se je vršil 21. dec. v Voukovi gostilni. Profesor Kolarič je poročal o stanju mestne hranilnice, ki je za sedanje razmere povoljno. Debata je marsikatero stran razjasnila. Prihodnji sestanek se bo vršil po novem letu. Na programu je zopet zanimivo poročilo, kateremu bo sledila debata.

Bliza se železna cesta — pa še električna bo, ki bo vezala slavno panonsko mesto Ptuj z Mariborom. Ob divni, peneči se Dravi se bomo vozili v naše stajarsko kulturno in gospodarsko središče, proga bo tekla mimo smernih goric. Če ne bode nuje, ga opravka, se bomo ustavili za nekaj časa pri dobri krčmi, z nami ga bosta pocukala tudi sprevednika, ali pa bomo izstopili in počakali prihodnjega voza (mogoče jih bo tudi več, torej: vozov). To bo lepo! Zato ni čudno, da se vsi velekapitalisti resno bavijo s tem problemom. Vagone bo izdelala tovarna vagonov, ki bo nastala v Strnišču, zavese tvornica perila „Delta“, šraube bo zašraufala akcijska družba „Panonia“, „Petovia“ pa bo nam s finim usnjem prevlekla sedeže v vozovih, napravila prima usnjate drzaje v njih in oskrbela tudi sprevednikom fine torbe za denar in listke. Nekaj zmoremo Ptujčani sami; če pa še Maribor priskoči na pomoč, potem bo seveda naša želja še prej izpolnjena. Vidite, gospod urednik, to bo tudi za „Stražo“ dobro. Poslali nam boste

lahko takoj list, ko bo prišel iz tiskarne in tako bomo lahko prebrali kako konfiscirano številko, ki bo blodila v Ptuj. Dosedaj te sračke nimamo še imeli. „Straža“ bo lahko konkurirala s „Ptujskim listom“, „Jugoslavijo“ in „Taborom“, ki tudi prinašajo ptujske novice. Zato pa tudi vi podpirajte to akcijo! (Opomba uredništva: Bomo!)

Ptujski Ornič pred mariborskim sodiščem. Ornič je na zatožni klopi, ker je kot župan oziroma načelnik okrajnega zastopa kar na lastno roko podpisal 20 milijonov vojnega posojila. To svoto bi moralo sedaj utrpeti mesto oziroma okraj. Obravnava se je vršila 27. decembra. O izidu bomo poročali.

Stanovanjska oblast je ukazala družnici Ljubljanske kreditne banke, da naj sezida hišo za poslovne prostore in uradništvo. Dosedaj je nastanjena v dr. Sadnikovi hiši. Po vojski v Ptuj niti ene hiše ni bilo sezidane, stare smo malo pobelili in pobarvali, a s samim farbanjem pa ni mogoče napraviti novih stanovanj. Zato ta ukaz pozdravljajo vsi Ptujčani, ki so dobre volje.

„Stražo“ prodajajo: Franc Julija v trafiki v Luttenbergerjevi hiši, Marot in Petek v trafiki v mestni hiši in Zajdala na Bregu.

Iz Maribora.

Krismojeni taboriti. Okrog „Tabora“ postanejo večkrat čisto zmešani. Venomer se hudejejo, da v Mariboru nikdo nič ne zida, ako pa misli kdo zidati, jim pa zopet ni prav. V zadnji številki jim ni prav, da namerava zgraditi Zadržno gospodarsko banko v Mariboru petnadstropno hišo, ker bi se baje imel nastaniti v tej palači „Kat. tiskovni dom“, ki je taboritom seveda trn v peti. Mi do danes še ne vemo, ali se bo gradila imenovana stavba, v pomirjenju taboritskih živcev pa lahko povemo, da v dotično stavbo „Kat. tiskovni dom“ ne pride, ker „Kat. tiskovni dom“ bo enkrat še monumentalna stavba za se, ki bo demokrate še dolgo bodel v oči, ako jih ne bo že pri prihodnjih volitvah burja popolnoma odnesla! — Stavba Zadržne gospodarske banke bo baje najvišja hiša v Mariboru. Po mestu se širijo govorice, da so se demokrate obrnili na banko s prošnjo, naj napravi nad to visoko hišo ravno betonirano streho. Demokratski milijonarji bi baje radi na strehi ustanovili sanatorij, v katerem bi se „luftali“ prismojeni taboriti, kadar bi jih luna trkala. Priznamo, da bi se tak sanatorij dobro rentiral, ker taboritskih pacientov pač ne bi zmanjkalo, dokler bo „Tabor“ vlival svojo modrost v demokratske glave.

Obvestilo. Z ozirom na zadnjo notico v Vašem cenjenem listu z dne 23. decembra 1921 „Generala...“ blagovolite ponatisniti sledeče obvestilo: Komendant mesta, g. general Živojin Babić mi je, brž ko je doznal, da sem vložil proti sklepu stanovanjskega urada rekurz, naznanil, da prostovoljno odstopa ter se odreče nakazanemu stanovanju. Ker je, kakor mi je bilo popolnoma razvidno, vodila pri tem kora-

Gladiatorji.

Prva knjiga. — Bros.

(52. nadaljevanje.)

Radi je bilo tistikrat pri njih v modi, se vaditi v vsakovrstnem orožju, v mečevanju in v rokoborbi. In Hipija je bil zaradi svoje izrazite moči lepote, svoje gladiatorske slave in svojega poguma ljubljene rimskih matron.

Pa ni si naredil mnogo iz tega in vrh dobrega vina mu je bil ljubši ko lepi pogledi, in svetli meč in usnjati ščit priljubljeniji ko vse lepe ženske.

Vkljub temu je med vsemi svojimi znanjimi še najmanj podcenjeval ponesno Valerijo. Njen učitelj je bil v mečeborbi in več se je trudil z njo ko z vsemi drugimi svojimi učenkami, in dalje se je mudil v njeni palači ko v vseh drugih v Rimu. Visoko je cenil njeno telesno moč, njeno odločnost in gibčnost, zlasti pa njeno hladnokrvnost in njen ponos. Da je pri tem znal — po svoje — občudovati tudi njeno lepoto, ni treba posebej povedati.

Zato mu je zanimanje, da, nežnost stjala iz oči, ko se je zdajpa zdaj ustala v svojem spreodu ob steni barbe-

ne šole in bral drobne vrstice, ki mu jih je prinesla pred eno uro Mirina.

Pismo je bilo od Valerije.

Čula je o nevarnosti, ki je pretila Eski — Sama mu je nakopala nevarnost na glavo in kdo ve, kako hudo je del ta korak njenemu ošabnemu, svojevoljnemu srcu. — Pa vkljub svoji mu užaljenemu ponosu niti misliti ni mogla na to, da bi plemeniti Britanec ležal v pesku, premagan, izgubljen in izroččen na milost in nemilost svojemu sovražniku.

Ni sovražila več Eske, žrtve svoje razžaljene ljubezni, njen srd se je obrnil proti onemu, ki si ga je izbral za orožje svojega maščevanja. — Z boleznim veseljem jo je navdajala misel, da bi Placid padel, ponižan in premagan, smrtnozadet. — Tako se izpreminjajo ženska čuvstva.

Sedla je torej in napisala par prizanih vrstic Hipiji. V posebni časti je bil pri njej in čutila je, da mu sme za upati.

Seveda je kot pristna ženska poskala verjeten izgovor, zakaj se toliko zanima za Britanca. Pisala je svojemu učitelju, da je silno visoko stavila na Esko in rotila je Hipijo, naj ne štedi s trudom in nasvetom pri po-

rku in naj jej kaj pride poročati o uspehih svojega učenja.

Hipija je dvignil oči od pisma in pogledal svojega novega učenca, ki je z mečem in ščitom v rokah uspešno vadal napad in brambo z gladiatorjem Lutorijem.

Tisto jutro ga je Hirpin pripeljal v šolo in stari veteran je z naravnost gniljivim zanimanjem gledal, kako se je njegov mladi prijatelj lotil priprav — tako je mislil Hirpin — za svoj novi poklic ki se bo prej ali slej končal v nasilni smrti v areni.

Hipija pa je bil silno vesel svoje novega učenca, njegove visoke postave in njegovih močnih mišic. Koj ga je postavil pred Lutorija, žilavega Galica, ki so ga imeli za najboljšega „znanstvenika“ mečeborbe v družini. Z zadovoljnim smehljanjem je opazoval, kako kmalu je bil mladi Britanec kos svojemu nasprotniku, ki je pričakoval jahko zmago nad novincem.

Gladiatorji so popustili svoje varje, obstopili zanimiva borce in glasno občudovali gibčnost in izurjenost mladega barbara.

„Najboljši mož, kar smo ji videli zadnjih pet let!“ je vzkliknil Rajus,

orak iz Gornje Italije, ponosen na svojo postavo, ponosen na svoj meč in nad vse ponosen, da je bil, če tudi gladiator, rimski državljani. „Tale udarci šinejo kakor blisk in če kedaj zgreši brambo, se umakne v stran, kakor divji ris! Ej, Manlij, da tebe postavijo proti njemu v amfiteatru, — posla bi imel! Staval bi nanj svojo rimsko državljanstvo, svojo togo in vse kar imam, četudi je barbar. Imel bi te na tleh, prijatelj, in bi te razorožil, še preden bi se dobro zavedel.“

Tudi Manlij je tako sodil, čeravno ni hotel svojih misli glasno povedati. Obrnil je rajši razgovor na drug predmet in se je pridruževal, da se Lutorij le samo igra in da barbarja ne vzame za resno, sicer bi se ne odrezaval tako slabo temu novincu.

„Kaj —? Da se samo igra —?“ je nevoljno vzkliknil Hirpin. „Torej pa le naj kar hitro začne za resnico! Povem ti, tale moj fant ga nima sebi enakega v cesarstvu! Zmagal bode v areni in prvi mečeborec bo v Rimu, še preden bom dobil leseni meč in šel med staro šaro —! In rad pojdem tistikrat, saj bom celega moža pustil na svojem mestu!“

(Dalje prihodnjič.)

ku g. generala velika obzirnost napram izvrševanju mojega poklica, sem vzel to njegovo izjavo s hvaležnostjo na znanje, ter mu ponovno izrekam zahvalo. Oseba g. generala je torej v tej aferi popolnoma nedotakljiva in to tem bolj, ker g. general v času, ko se mu je nakazalo moje stanovanje, sploh še ni bil v Mariboru. — Dr. Josip Majcen.

Za koroške dijake v Mariboru so darovali: 1. mariborski tovarnarji in trgovci 18.420 K. Nabrala je to izredno vsoto velečenjena gospa Maistrova. 2. koroški rojak in rodoljub gospod J. Po-

singer v Lajtersbergu 10.237-22 K. 3. gospod Luka Tavčar v Mariboru 500 K. Skupno 29.157-22 K. Vsa čast in pri-srčna zahvala mariborskim tovarnarjem in trgovcem, da pomagajo podpirati naše revne dijake mariborskih srednjih šol! Nevenljivih zaslug pa si je pridobila tudi velečenjena gospa Maistrova z mučnim nabiranjem. Iskrena zahvala njeni izredni požrtvovalnosti in veliki naklonjenosti! Koroški šolski odsek v Mariboru.

Širite naše liste!

Planinski vestnik.

Mariborska podružnica S.P.D. priredi na Silvestrov večer izlet k Mariborski koči, kjer hoče pričakati v krogu svojih prijateljev in članov novo leto. Vsled tega vabi k obilni udeležbi ter izleti prva partija v soboto, 31. t. m., ob 14. uri od Kralja Petra trga čez Strelišče. — Boljenk do koč. Pripomniti treba, da so vsa pota lepo zgažena ter ni treba krpelj. Za zimske športnike je teren krasen ter je upati, da se tudi isti udeležijo izleta s sankami in smučami.

Odsek amaterfotografov SPD pri-druži se izletu mariborske podružnice v soboto, dne 31. t. m. ter se zbira tu-di na Kralja Petra trgu. Odhod točno ob 14. uri. Aparate vzeti s seboj, ker krasne zimske pozicije za slikanje. — Odbor.

„Planinski šaljivec“, ki izide na pohorskem dne 4. februarja je že v tis-ku ter naj gg. trgovci, ki nameravajo inserirati v njem, pošljejo nemudoma in-serate v trgovino gg. Pinter in Lenard, Maribor, Aleksandrova cesta.

Prepričajte se!!!

Najceneje kupite vedno sveže špecerijsko blago kot riž, sladkor, petrolej, mlo, kavo, in razno drugo blago v trgovini 675
DOBLJEKAR
nasproti lekarni pri „Arehu“ — MARIBOR,
Tattenbachova ulica št. 3.

DOBRO IN PO CENI

kupite edino pri trvdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Zimsko perilo, obleke, klobuke, čevlje, dežnice, copate, nogavice ter razno galanterijsko blago.

Najceneje!

1-842

Solidno!

Najceneje kupiš in
:: najbolje ::

v Cirilevi tiskarni v Mariboru

papir kancljski fini in konceptni, pisemski, sileni (židani), prešani (krep), mapice, kasete, ovojni papir, vse najrazličnejše pisarniške pot ebš ine kakor: črnilo, peresa, svinčnike, radirke, ravnila. Molitvenike, rožne vence, svetinjske, trgovske knjige; šolske potrebščine, razglednice.

Solidno.

Točno.

Planinski koledar za leto 1922.

Uredil Frano Kocbek, nadučitelj v Gornjem gradu,

založil Brunon Rotter v Mariboru, Krehova ul. 5.

Cena komadu 20 K ali 5 Din., s poštnino

21 K ali 5 Din. 25 para ter se naroči pri založniku v Mariboru.



LIVARNA

ZA

ZVONOVE IN KOVINE

POPRED DENZELA SINOVI

MARIBOR: KOPALIŠKA ULICA 9

[Je zopet v obratu!]

CERKVENE ZVONOVE

Izdeluje surove litve v vseh kovinah in zlit-
vinah (bron, medenina, aluminij itd.)

UMETNA LIVARNA

RELIEFI, CERKVENI SVETILNIKI

Vsa oprema za žgalnice, kletarstva, pivo-
varne, opreme za plin in vodovod, opreme
za cevi, pipe za pivo, uteži iz medenine last-
nega izdelka. Popravljalnica za brizgalne itd.

34+

Inž. J. & H. Bühl.

156

Novi koledarji. V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru sta ravnokar izšla: 1. Pisarniški skladni koledar za leto 1922, ki se je že lansko leto bil zelo prikupil. Stane brez poštnine 20 K. 2. Mali sten-ski koledar za leto 1922, nalep-ljen na kartonu. Stane brez poštnine 5 kron.

Gozd, mešan, 4 orale pri
Kamn. c. raven odvoz.
Izve se v vasi kamnica 20, pri
Mariboru. 1-2 716

Harmonij, dobro ohranjen
se prod. Loj-
zka Šegula. Ptujška gora. 713
1-2

Dober krolaški šivalni stroj

pogrinjala za okna in druge
stvari prod. po nizki ceni g.
Štibe. c. Maribor, Aleksandrova
cesta št. 40. 705

SANI ZA SANKANJE

izgotovljene iz najboljšega
lesa, prepasi iz špaga, naj-
finejše lakirane,

1 dvovprežne sanke
s 6 sedeži,

2 enovprežne sanke
prod. po ceni

Franjo Pergler, Maribor,
Mlinska ulica 44. 4-6 692

Nogavice se pletejo

nove in podpletejo stare za niz-
ko ceno Strjina pletarna Vezjak
v Mariboru, Vetrinjska ulica 17.
9-657

Staro zlato in srebro

kakor tudi zlate in srebrne kro-
ne, briljanti i. t. d. se kupujejo
po najišjih cenah. — ANTON
KIFMANN, urar in zlatar v
Mariboru, Aleksandrova cesta
št. 27. 1-2+ 696

2 pekovska učenca

sprejme takoj Kotnik, Maribor,
Aleksandrova c. 32. 2-2 709

Pozor! Razno moško, žen-
sko in otroško oble-
ko, klobuke, čevlje, kožuhe, us-
njate plašče, usnjate kovčge,
perilo, razno pohištvo, blazine,
za tore podobne, ogledala, žepne
ure, dobre gosli, kitaro, citre,
mandolino, daljnogled, gramo-
fone, fotografe, dober pisalni
stroj, štedilnik, peč, lepa božič-
na in ženitvena darila, otroške
igračke prod. J. Schmidl, Mari-
bor, Koroška cesta 18/L. 2-2704

Za leto 1922 Žep. koledar Kmetske zveze

v fini obliki, čez 200 strani z važno gospodarsko-
podučno vsebino. — Razne mere za les, pomoč v
sili, določbe glede prodaje živine in druge važnosti.
Cena 18 kron. Naroča se na naslov:

Tajništvo Kmetske zveze, Maribor, Cirilova tiskarna.

Najugodnejši nakup

za vsa živila
v novi trgovini

JAŠ & LESJAK
MARIBOR, Šolska ulica šte. 2.

J. N. ŠOŠTARIČ

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

Najnižje cene in največja zaloga manufakturnega, lanenega, volnenega, suknenega blaga, perila i. t. d. — Velika izbira izgotovljenih oblek za moške, ženske in otroke. Za ženske in neveste najlepše blago za obleke kakor tudi najlepše opreme za neveste.

Nadalje pr poroča svojo veliko zalogo
preprog, zastorov, odej in tako dalje.

MARIBOR, Grajski trg 1.

Velika zaloga vseh vrst moškega in ženskega sukna, samo najboljše angleško in češko blago. — Perilo, nogavice, odeje i. t. d. Največja izbira vseh vrst svilenih robcev in šerp. — Cenjene ženske in neveste se še posebno opozarja, ne pozabite predno si kaj kupite, ogledati si zalogo v veliki manufakturni trgovini

JOS. KARNIČNIK, Maribor, sam o Grajski trg šte. 1.

1.

Naročajte in širite „Stražo“!